

PRAMENY

1. *Archivní materiál*

Archiv evangelického lycea v Bratislavě.

Index iuvenum, qui legibus evag. Posoniensis subscripserunt . . .

ab anno 1788 usque ad annum 1854/1855.

Archiv kalvínského kolegia v Debrecíně.

Series studiosorum Coll. Ref. Debrecziensis 1792—1825, 1826—1869; Iskolai osztályozási könyvek 1797—1848.

Rukopisná sbírka Miscellanea Hungarica.

Archiv kalvínského kolegia v Pápě.

Fölvételi könyv 1797től 1851ig.

Archiv kalvínského kolegia v Sarišském Potoku.

Sárospataki ref. főiskola felsőbb osztályokban tanuló ifjúságának vizsgálatairól táblázatos kimutatások 1779—1789ből; Protocollum togatorum subscribentium 1797—1840; Non togatusok beiratkozási anyakönyvük 1797—1839; Tabella generalis studiosorum 1812—1816; Az iskolai törvényeknek aláírottak nevei 1841 évtől 1876—1877 évig.

Archiv Maďarské akademie věd v Budapešti.

Magyar irodalmi levelezés.

Archiv moravské superintendenty v Praze.

Korespondence a jiná úřední agenda fasc. 3, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 28, 33, 35, 39, 40, 48, 58, 62, 95, 115, 147, 156, 207.

Archiv předtiské reformované superintendence v Sarišském Potoku.

Szalay Sámuel diáriuma az 1782 évből (A XIX 6872); Fragmenta Literarum Testimonialium Fratribus nostris in Bohemiam et Moraviam ad Ministerium Ecclesiae evocatorum et exmissorum ad Benignum Mandatum Regium exhibendarum, 1782—1783 nov. 20. (A XX 7132); Series Ministrorum ad Ecclesias Helv. Confessioni addictorum in Marchionatu Moravia et Regno Bohemiae sitas exmissorum, Anno 1783 (A XIX 7074); Consignatio Ecclesiarum Evangelico Reformatorum in Regno Bohemiae, 1808 február 27. (A XXXIII 12849).

Korespondence, účty, seznamy alumnů atd. (fondy A XIII, A XIV, A XVIII, A XIX, A XX, A XXI, A XXII, A XXV, A XXVI, A XXVII, A XXVIII, A XXIX, A XXX, A XXXIII, A XXXV, A XXXVIII, B XLI, B XLV).

Archiv zadunajské reformované superintendence v Pápě.

Korespondence a protokoly valných shromáždění zadunajské reformované superintendence z let 1801—1846.

Archiv zátišské reformované superintendence v Debrecíně.

Püspöki iroda iratai; Püspökök hátrahagyott írásai; Vegyes levelek.

Knihovna Husova sboru v Praze.

Kniha zápisků Jánose Végha. (Véghovy rukopisné zápisky z let 1781—1787.)

Městský archiv v Bratislavě.

Výročné zprávy školského inspektorátu uhorských středných škol z rokov 1789—1849.

Rádayova knihovna v Budapešti.

Ráday könyvtár kéziratára; Püspöki levéltár (Egyházkerületi közgyűlések 1804—1842);
Történeti tárgyú kéziratái (Csider Imre kéziratái 1789 évből).

Rukopisné oddělení knihovny kalvinského kolegia v Sarišském Potoku.

Korespondence z fondu Kt. 864.

Rukopisné oddělení Széchenyiho knihovny v Budapešti.

Různé archiválie (převážně korespondence) z oddělení Quart. Hung. a Quart. Lat.

Státní archiv v Brně.

Úřední i soukromá korespondence a jiné materiály z fondů B 13, B 14 (sign. 96), E 6, G 12.

Státní ústřední archiv v Praze.

Úřední materiál ve fondu Č G Publ. 1774—1783 G 1, 1784—1785 E 1, 1786—1795 fasc. 82,
1796—1805 fasc. 140, 1806—1815 fasc. 140, 1816—1825 fasc. 140, 1826—1835 fasc. 140.

2. Soudobé publikace, časopisy a rukopisy

Benedek Mihály, Utmutatás a keresztyén vallás előadására I—III, Debrecen 1804, 1805, 1808.

Blažek Michal, Heidelberský katechismus aneb učení pravého náboženství křesťanského v otázky a odpovědi uvedené. V Brně vytištěno skrze Jana Siedlera faktora 1783. (Blažkův překlad a předmluva podepsaná Tvůj věrný přítel M. B.)

Blažek Michal, Jiřího Sixaye křesťanská naučení a modlitby. Z uherského jazyka přeložil Michal Blažek. V Brně u F. K. Siedlera 1796.

Cerroni Jan Petr, Nachrichten von der ehemaligen und gegenwartigen Zustand der akatholischen Gemeinden in Mähren. (Rukopis z let 1804—1820 v SA Brno, sign. G 12, čís. 88—89.)

Czikann Johann Jakob, Die lebenden Schriftsteller Mährens. Ein literärischer Versuch von Joh. Jak. Czikkann, Brünn 1812.

Czövek István, II-dik József császár élete és tettei I—II, Pesten 1816.

Česká včela, Praha 1843 (redig. J. N. Štěpánek).

Demian Johann Andreas, Statistische Darstellung des Königreichs Ungarn und dazu gehörigen Länder. I. Wien 1805.

Geschichte der Abrahamiten, Israeliten und Deisten in Böhmen, nebst ihrem abgelegten Glaubensbekenntniss. Ein Beitrag zur Toleranzgeschichte, Prag 1783.

Geschichte der böhmischen Deisten nebst freimütigen Bemerkungen über die Grundsätze und Duldung der Deisten, Leipzig 1785.

Glace Jakob, Zprávy o svěcení třetí jubilejní slavnosti Reformací ve všech cýs. král. rakouských zemích léta 1817. V Praze 1820.

Hatvani István, Oratio de philosophiae utilitatis in theologia, Basilej 1757.

Hatvani István, Az Uri Szent Vatsorára meg tanító Könyvetske, Basilej 1760.

Herder Johann Gottfried, Briefe zur Beförderung der Humanität, Riga 1793.

Jaksch Peter Karl, Gesetzlexikon im Geistlichen, Religions- und Toleranzfache, V, Prag 1828.

Jungmann Josef, Historie literatury české. Druhé vydání. V Praze 1849.

Komenský Jan Ámos, Comenius A. János rövid historiája az tseh országi eklésiának üldöztetésének, melly keresztyénné lételének kezdetitől fogva, az az, 894-dik esztendődtől egész 1632-dikig folytatattatik. 1795. (Rukopisný opis neznámého maďarského překladu Komenského v Rukopisném oddělení Széchenyiho knihovny v Budapešti, Quart. Hung. 1146.)

- K o m e n s k ý** Jan Ámos, Világ labirintosa, melyben, A mennyei paraditsom rejteztet, az az, A Világnak olly le írása, melyben, mintegy világos tükörben, ki adatik, hogy tudniillik a Világ és annak minden Sorsa s állapotja nem egyéb hanem csak hívtség és hijában való szolgálatosság, unalom és faratság, győtrelem és haborúság, búval, bajjal rakodott nyughatatlanság, végre csalárd, és kétségben cjtő nyomorúság. De ellenben valaki a Jesus Kristusnak hajlékot szerez szivében, és az Isten bé fogadja, belső rejtékében az, a tökéletes elmelkedésnek nyugodalmat, és tellyes örömének czellyát talállya. Cseh Nyelvrül Magyarra fordítatott Pelargus Gábor által. (Rukopis z prvni poloviny 18. stol. je uložen tamtéž Quart. Hung. 245.)
- K o m e n s k ý** Jan Ámos, Rövid historiája a csehországi evangelica reformáta ecclesiának a' Papistáktúl származott kegyetlen üldöztetéseknek, a melyeket eleitül fogva miolta az Evangéliomi Hitnek követésére meg történek, ugy mint Krisztus Urunk szenyvedése után 894dik esztendőttől kezdvén az 1634dik esztendőig szenvedtenek. 1665-ből való magyar fordítás. (Opis neznámého maďarského překladu Komenského Historie o pronásledování a utrpení církve české v zápisníku Imre Csidera z r. 1789 v Rádayově knihovně v Budapešti, Történeti tárgyú kéziratai, sign. 1556/1.)
- K o m e n s k ý** Jan Ámos, Világ labirintosa és szív paraditsoma. Mellyet készített volt és a' maga született Cseh Nyelven kiadott Koménius Ámos János. Mostan pedig legelőször Magyar Nyelvre fordított Rimány István, Liszszai Református Prédikátor Cseh Országban. Posenyan, Weber Simon hetűivel, 1805.
- K o m e n s k ý** Jan Ámos, Labirynt světa a ráj srdce od Amoza Komeniusa, pastýře evangelického. Podle exempláře berlinského přetištěn v Praze, u Jana Samma 1782.
- K o v á c s** Ferenc, Oratio habita in Ruchenburg, cum primo sermonem sacrum dixisset ad populum Helveticae Confessionis Franciscus Kovarz (!) Hungarus 1782. (Tuto Kovácsovu modlitbu otiskl znovu Josef Dobbiáš v Časopise historickém 1881, str. 315—316 a Karel Václav Adámek, Listiny k dějinám lidového hnutí náboženského na českém východě v XVIII. a XIX. věku, díl II, Praha 1924, str. 15—17.)
- K r a m e r i u s** Václav Matěj, Kniha Josefova. Sepsaná od jistého spatřujícího osmnácté století. Dilem již stalé věci a dilem prorocství. Na způsob Biblí. Vydaná od M. V. Krameriusa, Praha 1784.
- K r a m e r i u s** Václav Matěj, Nový kalendář toleranci pro veškeren národ český katolického a evangelického náboženství, v kterémž krom rozličných naučení a všech vojenských příběhů také nemalý počet potřebnějších a vůbec pro lid prospěšnějších královských nařízení a patentů obsažen jest, Praha 1789—1798.
Krameriusovy c. k. vlastenecké noviny 1789—1908.
- K ö v y** Sándor, Kratičká summa práv uherských, kterouž původně v uherském jazyku P. Alex. Kövy sepsal, nyní pak do slovenčiny přeložil Boh. Tablic. Ve Vácově 1801.
- K ú n** Sándor, Krátké vyučování v křesťanském učení pro dítky obojího evangelického vyznání složené od Danyela Jindřicha Herynga. Z německého skrz Alexandra Kúna, slova Božího kazatele přeložené. Nákladem překladatele. V Brně vtištěné u Františka Karla Siedlera 1790.
- L e š k a** Štěpán, Rozmlouvání jednoho helvetského vyslance s evangelickým augšburského vyznání Čechem, V Jindřichově Hradci 1784.
- M a g y a r** Hírmondó, Pozsony 1781—1784 (redig. Mátyás R á t h).
- M a g y a r** Kurír, Bécs 1787 (redig. Sándor S z a c s v a y).
- M o š o v s k ý** Michal Institoris, Deisten und Israeliten in Böhmen nichts mehr und nichts weniger als Missgeburten der ehemaligen Intoleranz. Aus Ungarn 13. September 1785, Staatsanzeigen (redig. A. L. Schlözer) 1785, Heft 29, S. 124—127.

- Nagy Lajos**, Notitiae politico-geographico-statisticae inclyti regni Hungariae, patriumque eidem adnexarum. Tomus primus. Budae 1828.
- Osterwald Frigyes**, A Papi Szent Hivatal Gyakorlásáról való Traktátnak első darabja, Kolozsvár 1784.
- Pražské české noviny 1782—1783.**
- Rulík Jan**, Kalendář historický, obsahující krátké a sumovní poznamenání všechněch proměn, příběhů, válek, nejvyšších nařízení atd., jak v slavném národu a království českém, tak i na díle v jiných národech a zemích zběhlých. Díl první, od léta 1780 až do léta 1797. Sepsaný od Jana Rulíka, měšťana pražského, Praha 1797.
- Schönfeldské c. k. pražské noviny 1786—1789** (redig. V. M. Kramerius).
- Schwartner Martin**, Statistik des Königreichs Ungarn. Pest 1798. II. rozšířené vydání ve 2 svazcích, Budín 1809—1811.
- Staatsanzeigen**, Göttingen 1783—1785 (redig. August Ludwig Schlözer).
- Szalay Josef**, Krátké a sprosté vyznání a vysvětlení víry čisté křesťanské. K vzdělání a probuzení církve Boží české reformované nyní ponejprv po dvou stech osmnácti letech z Latinského do Českého jazyka přeložené. V Praze u Rosenmüllerových dědiců za Jana Beránka, faktora. 1784.
- Szalay Sámuel**, Reflexiones ad facilitandas functionem ecclesiasticam V. D. Ministrorum ad Ecclesias in Regno Bohemiae et Marchionatu Moraviae Helv. Confessionis addictarum administrandas, recenter evocatorum, accomodatae, Miskolc 1782. (Rukopis v Archivu předtiské reformované superintendence v Šarišském Potoku A XX 7415.)
- Szalatnay Jan**, Modlitby křesťanské z částky překládané, z částky skládané skrze Jana Szalatnaya, staršího Kazatele Slova Božího při Církvi Moravečské a Strměchské Evanjelické H. V. I. díl. Pro pohlaví mužské. II. díl. Pro pohlaví ženské. V Jindřichově Hradci vytištěné u Jozefa Landfrasa 1820.
- Tóth Ferenc**, A magyarés erdélyországi protestáns eklézsiák története, I. kötet, Győr 1808.
- Tóth Ferenc**, A helvétiai vallástételt tartó túl a dunai püspökök élete, Győr 1808.
- Tóth Ferenc**, A helvétiai vallástételt követő túl a tiszaí püspökök élete, Győr 1812.
- Vályi András**, Magyarországnak leírása, Budán 1799.
- Végh Jan**, Horlivé a nábožné modlitby křesťanské. Rozdělené na čtyry díly a vydané od Jana Véga, církve české reformátské Libižské duchovního pastýře. V Praze vytištěné u Františka Jeřábka v klášteře sv. Havla 1799. (II. vyd. vyšlo r. 1807 u Bohumila Háze, III. vyd. pořídil po Véghově smrti, r. 1836, rovněž u Háze, reformovaný pastor v Krakovanech Jan Košut.)
- Végh Jan**, Nachricht von der Entstehung der reformierten Kirchen-Gemeinden in Böhmen, verfasst und beschrieben von Johann Végh, d. Z. Prediger der reformierten Gemeinde zu Nebužel 1819. (Rukopis uchovaný ve dvou exemplářiích vlastnoručně opsaných Véghem v knihovně kalvínského kolegia v Šarišském Potoku, sign. Kt. 211, a v knihovně kalvínského kolegia v Debrecíně, sign. R. 143. Opis je v knihovně Husova sboru v Praze.)
- Zrůst Josef**, Protokol církve telecké-reformské. Napsal Josef Zrůst, 1783. (Rukopis ve farním archivu církve českobratrské evangelické v Telecím u Poličky.)

3. Vydané prameny

- Adámek Karel Václav**, Listiny k dějinám lidového hnutí náboženského na českém východě v XVIII. a XIX. věku, díl I., Praha 1912, díl II., Praha 1924.
- Benda Kálmán**, A magyar jakobinusok iratai I—III, Budapest 1957, 1952.
- Blažek Michal**, Blasek Mihály kibocsátása Debrecenben 1782-ben, Református Egyház 1954, č. 17. (Ed. Sándor Nagy.)

- Blažek Michal**, Blasek Mihály levelei Ráday Gedeonhoz, Református Egyház 1954, č. 11. (Ed. Viktor Segesváry.)
- Blažek Michal**, Blasek Mihály muszlaui lelkész levele báró Ráday Gedeonhoz 1784-ből (A Ráday könyvtár rendezetlen levéltárából közli Molnár János), Protestáns Egyházi és Iskolai Lap 1906, č. 36.
- Blažek Michal** — Kún Sándor, Blasek Mihály két levele — Kún Sándor levele Vasvári Benjáminhoz, Sárospataki Füzetek 1862 (roč. VI), str. 196—201. (Ed. Károly Vasváry.)
- Földváry László**, Adalékok a csehországi ev. ref. egyházak történetéhez, Sárospataki Lapok 1896, str. 7, 29, 70, 673, 929, 986 n.
- Kazinczy Ferenc**, Kazinczy Ferencz levelezése I, Budapest 1890. (Ed. János Váczy.)
- Nagy Géza**, Külföldön bujdosó erdélyi diákok levelezése, b. m., b. d.
- Palacký František**, Vlastní životopis Františka Palackého. Z pozůstalosti jeho vydává Marie Červinková-Riegrová. V Praze 1885.
- Réthy Pál**, Adalék a csehországi magyar prot. papok történetéhez, Sárospataki Füzetek 1864 (roč. VIII.), str. 823—230.
- Rezek Antonín** — Šimák Josef Václav, Listář k dějinám náboženských blouznivců českých v století XVIII. a XIX., část I. do r. 1810, Praha 1927, část II. od roku 1811—1907, Praha 1934.
- Schulz Václav**, Listář náboženského hnutí poddaného lidu na panství litomyšlském v století XVIII., Praha 1915.
- Sobotík Bohumil**, Východoslovenské ordinace 1614—1741 a české země, Ostrava 1953. (Historická edice Slezského studijního ústavu v Opavě sv. 12.)
- Svoboda J. F.**, Helvetská či frajmaurská rebelie roku 1797, Časopis moravského zemského musea 1912, str. 241—256, 1913, str. 89—111. (Zvl. otisk Brno 1913.)
- Svoboda J. F.**, Lidové hnutí náboženské na Moravě v 18. a 19. století, příloha Selského archivu k roč. XV., 1922.
- Szalatnay Jan**, Památní zápisky Jana Szalatnaye, prvního kazatele ev. h. v. v Moravě a Střechách, 19. října 1827. Počívá Benjámín Szalatnay. Hlasy ze Siona 1861, č. 5—6, 8—15.
- Szalatnay Jan**, Jan Szalatnay a jeho paměti z doby toleranční, Praha 1931. (Ed. Ferdinand Hrejsa.)
- Szalatnay János**, A csehországi protestáns eklézsiákra való rövid jegyzések. Irta Szalatnai János morvavetsi (!) reform. predikátor 1816-ban. Közli Borsos István. Dunántúli Protestáns Lap. 1905, str. 354—358, 375—378, 392—395, 413—415, 427—430, 461—464.
- Spaniel Pavel**, Spániel Pál csehországi református lelkész levelei Török Pálhoz, Református Egyház 1953, č. 22. (Ed. Mihály Bucsaí a Pál Csáji.)
- Végh János**, Kivonat Végh János csehországi református predikátor emlékiratából, Sárospataki Füzetek 1860 (roč. IV), str. 149—153. (Ed. Sámuel Szentpétery.)
- Végh János**, Végh József levele Szentpétery Sámuel espereshez. Adatúl Végh János, volt csehországi magyar pap, élet- és korrajzához. Sárospataki Füzetek 1861, str. 525—536. (Ed. Samuel Szentpétery.)
- Thury Etele**, A debreceni főiskola törvényei s az ezeket aláírt tanulók névsora (Iskolatörténeti adattár, II. kötet), Debrecen 1908.

II. LITERATURA

- Adamiš Július**, K dejinám českého vysťahovalectva, Viera a Veda 1930, č. 1.
- Ágoston Sándor**, Podebredytól — Debrecenig, Református Világszemle 1936, str. 66—91.
- A magyar irodalom története 1849-ig**, Budapest 1957.

- Andrle Karel — Chalupník Josef — Šádek František**, Z roboty ducha k svobodě. Tři obrazy z dějin prvního českého tolerančního sboru evangelického Krouny a evangelického žilvu na bývalém panství rychmburském. Pardubice 1931.
- Angyal Andreas, Karl Georg Rummy** (1780—1847) ein Vorkämpfer der deutsch-slavisch-ungarischen Wechselseitigkeit, Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich-Schiller-Universität Jena, Jahrgang 8, 1958—1959, Gesellschafts- und sprachwissenschaftliche Reihe, Heft 1.
- Arató Endre**, A nemzetiségi kérdés története Magyarországon (1790—1848), I—II, Budapest 1960.
- Az Ungi református egyház megye**. Adalékok az ungi református egyházmegye történetéhez. Szerkesztette **Harszky Károly**. Nagykapos 1931.
- Ballagi Aladár**, Magyar ref. papok Csehországban, Protestáns Egyházi és Iskolai Lap 1887, II, str. 1291—1295, 1318—1324.
- Bán Imre**, Comenius és a magyar szellemi élet, Pedagógiai Szemle 1958, č. 10.
- Barcsa János**, A tiszántúli ev. ref. egyházkerület történelme II, Debrecen 1908.
- Bednář František**, Dějiny evang. reform. sboru v Kloboukách u Brna, Hodonin 1915.
- Bednář František**, Zápás moravských evangeliků o náboženskou svobodu v letech 1777 až 1781, Praha 1931.
- Bednář František — Hrejsa Ferdinand**, Toleranční patent, jeho vznik a význam, Praha 1931.
- Bóhl Ede**, Az első magyar lelkészek Csehországban, Szabad Egyház 1885, č. 13—14.
- Bucsay Mihály**, Geschichte des Protestantismus in Ungarn, Stuttgart 1959.
- Burian Bohuslav**, Toleranční kazatel na Valašsku (1781—1861). Příspěvek k dějinám valašského evangelictví. Valašské Meziříčí 1938.
- Butěnko A. P.**, O obsahu pojmu lid, Dějepis ve škole 1955, č. 10.
- Csáji Pál, Jessenius György**, Egyháztörténet 1959, č. 1—2.
- Csáji Pavol, Ján Fábry**, Kalvinské hlasy 1960, č. 9.
- Czegle Imre**, A cseh-magyar református egyházi kapcsolat egy évtizede (1782—1792). Adalék a cseh-magyar kapcsolatok történetéhez. Sárospatak 1954. Rukopis.
- Czegle Imre, Breznai István Morvába megye**, Az Út 1955, č. 4.
- Čapek Jan Blahoslav**, Československá literatura toleranční I—II, Praha 1933.
- Československé přednášky pro IV. mezinárodní sjezd slavistů v Moskvě**, Praha 1958.
- Dobiáš Josef**, Dějiny evangelicky reformované církve v Bukovce až do roku 1856, Časopis historický 1881, str. 1—48, 98—114.
- Dobiáš Josef**, O zatknutí pana superintendenta M. Blažka, Časopis historický 1881, str. 161—188.
- Dobossy László**, Komenskývel a „Világ útvesztőjében“, Filológiai Közlöny 1960, č. 3—4, str. 369—382.
- Doležalová — Michalová Věra**, Evangelíci na moravském Novoměstsku v l. 1781 až 1790, Brno 1949 (rukopis disertační práce).
- Doležalová — Michalová Věra**, Vliv maďarské reformované církve na moravské souvěrce v prvním tolerančním desetiletí, Brno 1952. Rukopis.
- Dvořák Josef**, Styky českého a maďarského kalvinismu, Křesťanské listy 1931, č. 6—23.
- Feyl Othmar**, Die führende Stellung der Ungarländer in der internationalen Geistesgeschichte Jena, Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich-Schiller-Universität Jena, Jahrgang 3, Gesellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe, 1953—1954, Heft 4/5.
- Frank Gustav**, Das Toleranz-Patent Kaiser Joseph II, Wien 1882.
- Halaga Ondrej R.**, K 200. výročiu východoslovenskej literatúry, Slavia 1957, č. 2.

- Helfert Josef Alexander, O tak řečených blouznivcích náboženských v Čechách a na Moravě za císaře Josefa II., Časopis českého musea 1877 a 1879.
- Herben Jan, Otázka náboženská v našem probuzení, Praha 1927.
- Hrejsa Ferdinand, Dějiny české evangelické církve v Praze a ve středních Čechách v posledních 250 letech, Praha 1927.
- Hrejsa Ferdinand, Dobrovský a čeští evangelíci, čas. Bratislava 1929 (roč. III), str. 575—600.
- Hrejsa Ferdinand, Jan Végh. K 150letému výročí tolerance, Praha 1930.
- Hrejsa Ferdinand, Toleranční evanjeličtí kazatelé ze Slovenska na Moravě a v Čechách, Sborník venovaný D. Dr. Jánovi Kvačalovi, profesorovi teologie k sedmdesiatým narodeninám, Bratislava 1933.
- Hrejsa Ferdinand, Z česko-maďarských styků před tolerancí (Réca a Valesius), Český Bratr 1937, str. 156—159.
- Hučko Ján, Výchovno-vzdelavacia činnosť buditeľov ľudu na počiatku slovenského národného obrodzenia, Historické štúdie IV, Bratislava 1958, str. 89—116.
- Illyés Endre, Templomi adakozás a magyar református gyülekezetekben, Debrecen 1958. Rukopis.
- J. A. Komenský, život, dílo a doba, Praha 1957. Katalog výstavy Komenského ve Valdštejnském paláci v červenci až prosinci 1957, zpracoval Bohumil Novák.
- Király Péter, A keletszlovák nyelvjárás nyomtatott emlékei, Budapest 1953.
- Kis Kálmán, Református keresztyén vallástani kézikönyvek, Budapest 1909.
- Kis Kálmán, Református keresztyén vallástani kézikönyvek, Budapest 1909.
- Kis Károly, Emlékezés a csehországi magyar papokról, Protestáns Egyházi és Iskolai Lap 1913, č. 24.
- Klapuš M., Jan Végh (1755—1830), Českobratrský kalendář na rok 1930, str. 121—124.
- Kobližek Josef—Martinek Josef, Reformovaného sboru v Teletím založení a trvání od 13. října 1781 do 13. října 1881, Praha 1881.
- Kočí Josef, Naše národní obrození, Praha 1960.
- Kosík Karel, Česká radikální demokracie. Příspěvek k dějinám názorových sporů v české společnosti 19. století, Praha 1958.
- Kovács Endre, Magyar-cseh történelmi kapcsolatok, Budapest 1952.
- Kovács Endre—Novotný Jan, Maďaři a my. Z dějin maďarsko-československých vztahů. Praha 1959.
- Kraus Arnošt, O českých deistech, čas. Bratislava 1932 (roč. VI), str. 23—58.
- Kubát Ladislav, Radostné i bolestné vzpomínky na toleranční patent, Křesťanské Listy 1931, str. 295 n.
- Kubešová—Pitronová Blanka, Dvě studie k česko-uherským stykům z konce 18. stol., Brno 1952 (rukopis disertační práce).
- Kubešová—Pitronová Blanka, Brněnská internace účastníků prvního republikánského hnutí v Uhrách, Slovanské historické studie I, Praha 1955, str. 80—111.
- Kúr Géza, A komáromi református egyházmegye, Komárom 1936.
- Kúr Géza, Cseh-magyar református történeti kapcsolatok, Komárom 1937.
- Kutnar František, Sociálně myšlenková tvářnost obrozenského lidu. Trojí pohled na český obrozenský lid jako příspěvek k jeho duchovním dějinám. Praha 1948.
- Kutnar František, Přehled dějin Československa v epoše feudalismu IV. Doba národního obrození 1781—1848. Praha 1957.
- Lampert Géza, A pápai ref. főiskola története 1531—1931, Pápa 1931.
- Lenin Vladimír Iljič, Filosofické sešity, Praha 1953.
- Lenin Vladimír Iljič, O právu národů na sebeurčení. Spisy sv. 20, Praha 1957, str. 399—463.

- Loesche Georg, Von der Duldung zur Gleichberechtigung. Archivalische Beiträge zur Geschichte des Protestantismus in Österreich 1781—1861, Jahrbuch der Gesellschaft für die Geschichte des Protestantismus in Österreich 1911, samostatně Wien—Leipzig 1911.
- Loesche Georg, Inneres Leben der österreichischen Toleranzkirche. Archivalische Beiträge zur Kirchen- und Sittengeschichte des Protestantismus in Österreich 1781—1861. Jahrbuch der Gesellschaft für die Geschichte des Protestantismus in Österreich 1915; samostatně Wien—Leipzig 1915.
- Loesche Georg, Geschichte des Protestantismus in Österreich, Jahrbuch der Gesellschaft für die Geschichte des Protestantismus in Österreich 1921.
- Lochman Jan Milič, Náboženské myšlení českého obrození. Kořeny a počátky. Praha 1952.
- Macůrek Josef, Dějiny Maďarů a uherského státu, Praha 1934.
- Macůrek Josef, Bohemika v maďarské historické literatuře v posledním desetiletí, Časopis Matice moravské 1950, č. 1—2.
- Macůrek Josef, Bohemika v budapeštských archivech a jejich význam pro české dějiny, Věstník české akademie věd a umění 1950, str. 1—50.
- Macůrek Josef, Nový výzkum bohemik v budapeštských archivech, Časopis Matice moravské 1951, č. 1—2.
- Macůrek Josef, České a uherské dějepiscectví v počátcích českého a maďarského národního obrození, Josef Dobrovský 1753—1953. Sborník studií k dvoustému výročí narození, Praha 1953, str. 473—506.
- Macůrek Josef—Klíma Arnošt, K otázce přechodu od feudalismu ke kapitalismu ve střední Evropě (16.—18. stol.), Praha 1959. Cyklostylový referát pro mezinárodní kongres historiků ve Stockholmu v r. 1960.
- Magyarország története I/2 a II/1. Magyarország története a késői feudalizmus korszakában 1526—1790, Budapest 1958. — Magyarország története a feudalizmusról a kapitalizmusra való átmenet korszakában 1790—1848, Budapest 1957.
- Magyar történelész kongresszus 1953 június 6—13, Budapest 1954.
- Machátka Oswald, Češi a Maďari na počátku národního obrození, Brno 1953 (rukopis diplomové práce).
- Machovcová Markéta—Machovec Milan, Útopie sektářů a blouznivců, Praha 1960.
- Mályusz Elemér, A türelmi rendelet. II. József és a magyar protestantizmus, Budapest 1939.
- Medek Rudolf, Dějiny bučinského sboru, Reformační sborník 1931.
- Mejdičká Květa, Čechy a francouzská revoluce, Praha 1959.
- Molnár Bohumil, K dějinám evangelický reformované církve v Chlebič u Nymburka, Časopis historický 1881, str. 81—98.
- Molnár Bohumil, Počátky luterských sborů v Čechách v době toleranční. Časopis historický 1881, str. 189—223.
- Molnár János, A sárospataki ref. főiskola története. I. rész. Sárospatak 1931.
- Nagy Sándor, A debreceni református kollégium, Hajdúhadház 1933.
- Nagy Sándor, A debreceni kollégium mint egységes intézmény az egyetem kiválásáig, Debrecen 1940.
- Nešpor Josef, Ze sborů tolerančních seniorátu poděbradského, Nymburk 1931.
- Novák Bohumil, Staronový rukopis Truchlivého, Acta Comeniana 1959, č. 1, str. 56—62.
- Novotný Jan, Příspěvek k otázce úlohy některých lidových buditelů v počátcích českého národního obrození, Československý časopis historický 1954, č. 4.
- Novotný Jan, Václav Matěj Kramerius, Praha 1956.
- Novotný Jan, O bratrské družbě Čechů a Slováků za národního obrození. Kapitoly z dějin vzájemných vztahů Čechů a Slováků v národním hnutí do roku 1848. Praha 1959.

- Obršlík Jindřich, Příspěvky k dějinám moravských evangelíků a jejich stykům se Slo-
venskem v první polovině XVIII. stol., Brno 1950. Rukopis.
- Obršlík Jindřich, Stahovanie moravských poddaných na Slovensko koncom 17. a v prvej
polovici 18. stor., Historické štúdie IV, Bratislava 1958, str. 137—160.
- O vzájomných vzťahoch Čechov a Slovákov, Bratislava 1956.
- Památka roku slavnostního 1863 tisícileté památky obrátcí národu českého
na Moravě, Slovensku a v Čechách skrze Cyrila a Metoděje na křesťanství. Vydali
J. Janata, Václ. Šubert a Heřm. z Tardy. V Praze 1864. (Zde zvláště stař Heř-
mana z Tardy, K dějinám evangelické církve v Čechách, str. 108—264.)
- Památník českobratrské církve evangelické. Českobratrská církev evan-
gelická a její senioráty a sbory na stezkách minulosti a na prahu přítomnosti. Podává
František Bednář. V Praze 1924.
- Památník reformované církve Českomoravské obsahující popsání všech
sborů evanjelických h. v. v Čechách a na Moravě v jubilejním roce 1881 stávajících.
S pomocí mnohých bratří sestavil L. B. Kašpar. V Praze 1881.
- Petráň Josef, Protifeudální ideologie lidového kacířství v období temna, Dějepis ve škole
1956, str. 49—54.
- Pfaff Ivan — Závodský Vladimír, Tradice česko-ruských vztahů v dějinách, Praha 1957.
- Poršněv B. F., Kalvin i kalvinizmus, Voprosy istorii religii i ateizma. Sbornik statěj VI,
Moskva 1958, str. 261—290.
- Prášek Josef, Dějiny Čech a Moravy nové doby, kniha X, Praha 1905.
- Pražák Richard, Palacký a Maďari před rokem 1848, Časopis Matice moravské 1958, č. 1—2.
- Pražák Richard, K činnosti maďarské reformované inteligence na Vysočině v počátcích
českého národního obrození, Vlastivědný sborník Vysočiny (oddíl věd společenských)
1961 (roč. IV), str. 71—89.
- Přehled československých dějin. Díl I. Do roku 1848. Praha 1958.
- Příspěvky k dějinám KSČ 10, Praha 1960.
- Révai József, Kőlcsey Ferenc, Új Hang 1938, č. 11.
- Révai József, Révai József beszéde a Magyar népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság
közötti kulturális együttműködésre szóló egyezmény aláírásakor, Szabad Nép 14. XI. 1951.
- Revész Imre A magyarországi protestantizmus történelme, Budapest 1925.
- Revész Imre, Sinai Miklós és kora, Budapest 1959.
- Rezek Antonín, Dějiny prostonárodního hnutí náboženského v Čechách od vydání toleranč-
ního patentu až po naše časy, Praha 1887.
- Rezek Antonín, Tři stati o českých blouznivcích (I. O sektě Grillově), Český časopis histo-
rický 1918, str. 120—142.
- Riedl Szende, Palacky „Csehország történeté“-nek legújabb kötete, Irodalmi Lapok 1860,
č. 1.
- Roubík František, Ohlas francouzské revoluce na českém venkově r. 1793—1794 ve světle
úředních zpráv, Časopis pro dějiny venkova 1923, str. 176—181.
- Řehořková Marie, K problematice ohlasu francouzské buržoazní revoluce na Moravě
ke konci 18. stol., Brno 1957 (rukopis diplomové práce).
- Řezníček Václav, Jan Leopold Hay, biskup královéhradecký, Časopis českého musea
1904—1906.
- Říčan Rudolf, O prvním českém reformovaném superintendentu, Kostnické Jiskry 1953,
č. 41.
- Říčan Rudolf, Proč ho nechtěli — Jan Inczédy v Růžďce (1786—1792) — Proč odešel
Jan Inczédy z Růžďky — Jan Inczédy v Německém (Sněžném) — Jan Inczédy ve Velké
Lhotě a opět doma, Kostnické Jiskry 1954, č. 8, 9, 10, 36, 38.

- Ríčan Rudolf**, Jaký byl Joel Jessenius? Theologická příloha Křesťanské Revue 1955, č. 3. (Příloha k č. 8.)
- Ríčan Rudolf**, Ján Fabry, Kalvínské hlasy 1960, č. 11.
- Sárkány Oszkár**, Magyar kulturális hatások Csehországban, Budapest 1938.
- Segesváry Lajos**, Magyar református ifjak az utrcchti egyetemen 1636—1836, Debrecen 1935.
- Segesváry Lajos**, Adalékok a cseh-morva misszió történetéhez, Theologiai Szemle 1935, str. 142 n.
- Segesváry Lajos**, Adalékok a cseh-morva és a magyar protestantizmus sorsközösséghez, Protestáns Szemle 1937, str. 421—426.
- Segesváry Viktor**, Egy magánkönyvtár a XVIII. században (Ráday Pál és Ráday Gedeon a magyar kultúra szolgálatában), Református Egyház 1954, č. 9.
- Svoboda Jiří**, Spory poddaných s vrchností na panství litomyšlském v druhé polovině XVIII. stol., Příspěvky k dějinám třídních bojů v Čechách, Praha 1955.
- Szabó S. József**, A cseh-morva református egyház, Protestáns Szemle 1910, str. 375 n.
- Szabó S. József**, A protestantizmus Magyarországon, Budapest 1928.
- Szalatnay Justus**, Některé poznámky o zakládání evang. sborů aug. a helv. vyznání, Časopis historický 1881, str. 230—235.
- Szalatnay Justus**, Kterak se vyřizovaly za první doby toleranční stížnosti evangeliků, Časopis historický 1881, str. 241—251.
- Szalatnay Justus**, Ze zápisů Jana Végha, Praha 1882.
- Szalatnay Justus**, Paměti evangelického reformovaného sboru v Černilově, Praha 1886.
- Szalatnay Viktor**, Justus Szalatnay Černilovský. K stému výročí jeho narození. Kutná Hora 1934.
- Sindelář Bedřich**, K otázce zběhlých poddaných u nás, Časopis společnosti přátel starožitnosti 1950.
- Šťastný Vladislav**, Toleranční patent na území československého evangelického sboru ve Vanovicích, Brno 1951. Rukopis.
- Urban Zdeněk**, Z dějin česko-bulharských styků, Praha 1957.
- Tardy Heřman**, O prvních kazatelích české evang. reform. církve po udělení tolerančního patentu, Král. Vinohrady 1909.
- Tollás Béla**, A Ráday levéltár kecskeméti fiókja, Református Egyház 1956, č. 8.
- Tomíček Antonín**, Následky tolerančního patentu na městském panství litomyšlském, Časopis českého musea 1899.
- Tóth Andre**, A pápai református egyház története, Pápa 1941.
- Tóth Andre**, Adatok a cseh-morva reformátusokkal való kapcsolataink történetéhez, Református Egyház 1954, č. 12 a 13.
- Tóth Samuel**, Adalékok a tiszántúli ev. ref. egyházkerület történetéhez, Debrecen 1894.
- Toul Jan**, Jubilejní kniha československé evangelické rodiny. K 150letému jubileu tolerančního patentu 1781—1931. Nákladem vlastním v Českých Budějovicích 1931.
- Trautenberg G. Gustav**, Aus der ewangelischen Kirchen-Gemeinde in Brünn, Brünn 1866.
- Trautenberg G. Gustav**, Eine Samariter-Reise aus Mähren nach Ungarn, Brünn 1870. Zvl. otisk z čas. Halte, was du hast 1870.
- Vaňáček Michael**, Na českomoravském pomezí v době Velké francouzské revoluce 1792, Vlastivědný věstník moravský 1947, str. 109—121.
- Vaňáček Michael**, K ohlasu Velké francouzské revoluce v českých zemích, Vlastivědný věstník moravský 1959, str. 109—116.

- Venetianer Sándor**, A cseh és a morva evangéliomi hűvek mint lették nagybárá helvét-hitűekké?, *Evangélioni Protestáns Lap* 1878, č. 7.
- Vodička Felix — Dvořák Karel**, Věleňování folklóru do obrozenské literatury, *Česká literatura* 1955, č. 4.
- Výborný Jindřich**, Nad starým oběžníkem, *Kostnické Jiskry* 1953, č. 42.
- Výborný Jindřich**, Toleranční kazatel — Štěpán Rimány, *Kostnické Jiskry* 1954, č. 28.
- Výborný Jindřich**, Před 170 lety (Toleranční kazatelé z roku 1784), *Kostnické Jiskry* 1954, č. 35.
- Weber Max**, Die protestantische Ethik und der Geist des Kapitalismus, *Gesammelte Aufsätze zur Religionssoziologie von Max Weber*, Tübingen 1920, str. 17—206.
- Winter Eduard**, Der Josefismus und seine Geschichte. Beiträge zur Geistesgeschichte Österreichs 1740—1848, Brunn—München—Wien 1943 (české vydání *Josefinismus a jeho dějiny*, Praha 1945).
- Wollman Frank**, K metodologii srovnávací slovesnosti slovanské, Brno 1936.
- Wollman Frank**, Josef Dobrovský a jazykově literární obrození u Slovanů, *Sborník prací filosofické fakulty brněnské university* 1955, D 1.
- Wollman Frank**, Lidová slovesnost v jazykově literárním obrození Slovanů, *Slavia* 1956, č. 4.
- Wollman Frank**, Slovanství v jazykově literárním obrození u Slovanů, Praha 1958. (Spisy filosofické fakulty v Brně, číslo 52.)
- Wollman Frank**, Srovnávací metoda v literární vědě. Z dejin československo-slovanských vztahov, *Slovanské štúdie II*, Bratislava 1959, str. 9—27.
- Zoványi Jenő, Cikkei a „Theologiai lexikon“ részére a magyarországi protestantizmus történetéből**, Budapest 1940. Kézirat gyanánt.
- Zibrť Čeněk**, O českých blouznivech náboženských odvedených k vojsku r. 1783, *Věstník královské české společnosti nauk*, řada filosoficko-historicko-jazykozpytná, roč. 1904 (Praha 1905), č. V.
- Zsigmond Ferenc**, A debreceni református kollégium története, Debrecen 1938.
- Zsilinszky Mihály**, A magyarhoni protestáns egyház története, Budapest 1907.
- Záček Václav**, Maďaři a my (recenze stejnojmenné knihy Endre Kováce a Jana Novotného), *Slovanský přehled* 1960, č. 3.

ZKRATKY

- AMS — Archiv moravské superintendenty (Praha)
- DREKL — A dunántúli református egyházkerület levéltára (Pápa)
- MTAL — Magyar tudományos akadémia levéltára (Budapest)
- RK, RKK — Ráday könyvtár, Ráday könyvtár kézirattára (Budapest)
- SA — Státní archiv (Brno)
- SÚA — Státní ústřední archiv (Praha)
- SZKK — Széchenyi könyvtár kézirattára (Budapest)
- TIREKL — A tiszáninneni református egyházkerület levéltára (Šarišský Potok)
- TREKL — A tiszántúli református egyházkerület levéltára (Debrecin)

Upozornění :

V seznamu neuvádím všeobecně vžitě zkratky časopisů jako ČMM, ČČM, ČČH atd., popřípadě i zkratky, které jsou už v textu (poznámkách) vysvětleny.